

Leden van de gemeenteraad
Postbus 7
5170 AA KAATSHEUVEL

2021.01923

Datum	Verzenddatum	Zaakdossier nr.	uw kenmerk	uw brief / registratienr /
25 januari 2021				

Onderwerp

Voortgang organisatie Tweede Kamerverkiezingen maart 2021
Beste leden van de raad en fractieondersteuners,

In maart zijn de verkiezingen voor de leden van de Tweede Kamer. Naar aanleiding van de evaluatie verkiezingen 2019 stemde uw raad op 25 juni 2020 in met de “aanpak vitale verkiezingen in de gemeente Loon op Zand”.

Als gevolg van de coronapandemie is nu de tijdelijke wet ‘Verkiezingen Covid-19’ in werking. De inzet is dat de verkiezingen voor alle betrokkenen veilig moeten verlopen. Zowel kiezers, stembureauleden als de reguliere gebruikers van de stemlocatie mogen door de verkiezingen geen extra besmettingsrisico oplopen.

Met deze brief willen we uw raad informeren over de voortgang van de voorbereidingen op deze verkiezingen en de keuzes die we al doende maakten. Deze hebben betrekking op de locatie en inrichting van de stemlokalen, de bemensing, *early voting*, briefstemmen, stemmen tellen, veiligheid en financiën.

Stembureaus

In onze gemeente hebben we normaliter 12 locaties waar gestemd kan worden. In de tijdelijke wet staan extra eisen geformuleerd waaraan stembureaus moeten voldoen. Deze behelzen onder meer de grootte van een stemlokaal, de looproutes en ventilatie-eisen. Van de 12 stembureaus zijn er 5 niet geschikt of kunnen in de huidige omstandigheden niet beschikbaar worden gesteld. Scholen en zorginstellingen kunnen nu het risico niet nemen veel bezoekers over de vloer te krijgen. Er is veel tijd en aandacht besteed aan het organiseren en inspecteren van alternatieve locaties. Een belangrijke eis die ook voortvloeit uit de evaluatie is dat stemlokalen geografisch goed gespreid zijn. Ligging, bereikbaarheid, parkeermogelijkheden, ventilatie in het gebouw en looproutes waren enkele van de eisen waaraan we, ook voorafgaand aan de vaststelling van de tijdelijke wet, mogelijke locaties toetsten. Daarnaast bieden we een *drive-through* aan zodat stemmers die niet in een stemlokaal willen komen toch met een veilig gevoel kunnen stemmen.

Alles afwegende hebben we de volgende 12 stemlokalen vastgelegd:

Nummer stembureau	Naam stembureau	Adres stembureau	Postcode en plaats
1	Het Klavier	Anton Pieckplein 1	5171 CV Kaatsheuvel
2	Voormalige bank Europalaan	Europalaan 1	5171 KW Kaatsheuvel
3	De Gildenbond (Rabozaal)	Monseigneur Völkerstraat 3	5171 JM Kaatsheuvel
4	Park Vossenbergh (voormalig gebouw)	Antoniusstraat 1	5171 DA Kaatsheuvel
5	Drive-through Milieustraat	Liechtensteinstraat 4	5171 PH Kaatsheuvel
6	Buurthuis Pannehoef	Ferdinand Bolplein 1	5171 ZC Kaatsheuvel
7	Brandweerkazerne Kaatsheuvel	Dodenauweg 4	5171 NG Kaatsheuvel
8	Crossroads	Dreefseweg 80	5172 EA Kaatsheuvel
9	Parochie St. Jans Onthoofding	Oude Raadhuisplein 2	5175 DB Loon op Zand
10	De Wetering	Weteringplein 1	5175 BZ Loon op Zand
11	Voetbalvereniging Uno Animo	Klokkenlaan 27	5175 NV Loon op Zand
12	Partycentrum 't Maoske	Middelstraat 24	5176 NJ De Moer

Bij de verzorgingstehuizen waar normaliter een stembureau is (De Venloene, Park Vossenbergh en Residentie Molenwijk), zetten we deze keer een mobiel stembureau met beperkte toegang in. De openingstijden bepalen we in overleg met de locaties. Op deze locaties mogen enkel personen die hier wonen of verblijven hun stem uitbrengen.

Bij iedere locatie dient een gemeentelijke waarnemer aanwezig te zijn. Deze waarnemer waarborgt de transparantie en controleerbaarheid van de gang van zaken en brengt daarvan verslag uit aan de burgemeester. Het tellen van deze stemmen gebeurt elders.

Inrichting stembureaus

Alle stembureaus voldoen qua inrichting aan de coronamaatregelen. De stembureauleden moeten zich veilig voelen om hun werk te kunnen doen en kiezers moeten veilig kunnen stemmen. De maatregelen stemmen we af op de actuele voorschriften van het RIVM. We plaatsen kuschermen en hebben mondneusdoeken, wegwerphandschoenen, extra bewegwijzering en desinfectiemiddelen bij de hand. Daarnaast zien we erop toe dat iedereen onderling voldoende afstand tot elkaar houdt en maximaliseren om die reden het aantal personen dat tegelijkertijd binnen mag zijn.

Stembureauleden

In het plan "Aanpak vitale verkiezingen" staat dat we het functioneren van stembureauleden versterken door:

- Met twee shifts te werken;
- Naast voorzitters ook per stembureau een plaatsvervangend voorzitter te benoemen;
- Ambtenaren te werven voor de functie van (plaatsvervangend) voorzitters

- De (plaatsvervangend) voorzitters met een online cursus op te leiden.

Voor de werving van de stembureauleden hebben wij allereerst iedereen aangeschreven die bij de vorige verkiezingen stembureau lid was. Daarna is via de gemeentelijke website en in De Duinkoerier een oproep gedaan. Parallel daaraan hield het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties een landelijke campagne, "Elke stem telt".

Het leverde al met al ruim voldoende aanmeldingen op. Onlangs zijn we begonnen met de indeling van de stembureauleden. Hierbij houden we de volgende volgorde van indeling aan:

1. ambtenaren vullen de functie van (plaatsvervangend) voorzitter in;
2. we zetten stembureauleden in, die dit ook waren bij de vorige verkiezingen;
3. overige aanmeldingen.

We willen per shift een goede verdeling maken van de beschikbare ambtenaren en van mensen met en zonder ervaring. Alle leden moeten voorafgaand een online cursus volgen en met goed gevolg een 'examen' afleggen. Omdat we rekening moeten houden met mensen die zich afmelden met ver koudheids- en andere coronaverdachte klachten, hebben we een flink aantal reserveleden nodig. Ook deze groep leiden we vooraf op. We vinden het billijk daar een vergoeding tegenover te zetten van € 50,00.

70-plussers

We besloten deze verkiezingen geen personen van ouder dan 70 jaar in te zetten. De inrichting van het verkiezingsproces is deze keer aangepast (daarover verderop in deze brief meer), goeddeels om het veilig kunnen uitbrengen van stemmen door met name senioren kiezers te accommoderen. Zij zijn door het kabinet aangemerkt als één van de coronariscogroepen. In dat licht laat het zich naar onze inschatting slecht uitleggen mensen uit juist deze groep in te zetten als stembureaulid.

We nemen in Nederland maatregelen, van lockdowns tot avondklok, om te voorkomen dat op zichzelf kleine risico's zich kunnen opstapelen tot grote gevaren. Hoe goed eenieder tijdens de verkiezingen ook oplet en zichzelf en elkaar bij de les houdt: wie een dag lang honderden kiezers langs ziet komen, heeft onherroepelijk de kans ergens iemand een keer te vaak te na te komen. Wij willen dat risico, hoe klein ook, niet laten lopen door mensen die gezien hun leeftijd bevattelijker zijn voor besmettingen en voor een ernstig verloop van daarop eventueel volgende ziekte.

Zodra de volksgezondheidssituatie zich normaliseert, zijn ook de senioren stembureauleden bij de volgende verkiezing vanzelfsprekend weer van harte welkom.

Early Voting

In de tijdelijke wet Verkiezingen Covid-19 staat dat in iedere gemeente in enkele stembureaus kiezers al op maandag (15 maart) en dinsdag (16 maart) kunnen stemmen. Dit geeft kiezers, die tot een coronariscogroep horen, de mogelijkheid hun stem eerder uit te brengen (naast de mogelijkheid om de *drive-through* te gebruiken of te laten stemmen bij een volmacht). Het gaat dan met name om kiezers die tot een risicogroep behoren, bijvoorbeeld in verband met onderliggend lijden.

We zetten twee stembureaus in voor *early voting*. Dit zijn Het Klavier in Kaatsheuvel en De Wetering in Loon op Zand. De openingstijden van deze stembureaus zijn van 07.30-21.00 uur.

Briefstemmen

In de tijdelijke wet staat dat kiezers van 70 jaar en ouder per brief kunnen stemmen. Dit geeft hen de mogelijkheid om zelf hun stem uit te brengen zonder naar het stemlokaal te moeten gaan of een andere kiezer een volmacht te geven. De kiezer kan de briefstem vanaf 10 t/m 16 maart tussen 09.00 uur en 17.00 uur en op 17 maart van 07.30 uur tot 21.00 uur afgeven op het afgiftepunt 'Het Klavier' of per post opsturen naar het briefstembureau in de gemeente. Met Post NL zijn afspraken gemaakt dat de briefstemmen dagelijks worden afgegeven bij het Klavier aan een beperkt aantal medewerkers.

De kiezer krijgt de stembescheiden in twee zendingen. Zending 1 bevat de stempluspas en de vragen van de gezondheidscheck. Zending 2 bevat het briefstembiljet, de uitleg over briefstemmen, de enveloppe voor het briefstembiljet en de retourenveloppe die de kiezer moet gebruiken om zijn briefstem uit te brengen. Het afgiftepunt moet continu bemenst zijn door minimaal één persoon en de stemmen moeten direct in een transportbox (stembus) worden gedaan.

De vooropening van de briefstemmen mag plaatsvinden vanaf vrijdag 12 maart 17.00 uur. Ze vindt plaats in het openbaar. De vooropening houdt in dat de stempluspas wordt gescheiden van de briefstembiljetenveloppe zodat de geheimhouding van de stem wordt gewaarborgd. Als blijkt dat vereiste bescheiden ontbreken, wordt de uitgebrachte stem als ongeldig terzijde gelegd.

In onze gemeenten zijn er ongeveer 3.890 kiesgerechtigden die 70 jaar of ouder zijn. Uit onderzoek dat in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 22 januari 2021 is uitgevoerd blijkt dat ongeveer 28% van deze groep gebruik gaat maken van briefstemmen. Dit zou betekenen dat we ongeveer 1.100 briefstemmen te verwerken krijgen.

Tellen van de stemmen

Op woensdag 17 maart 2021 mogen vanaf 07.30 uur de briefstemmen en de stemmen die zijn uitgebracht op maandag 15 maart en dinsdag 16 maart 2021 geteld worden. De uitslag mag pas bekend worden gemaakt na 21.00 uur.

Er zijn stembureaus waar niet geteld kan worden door de grootte van het lokaal (Om de uitgebrachte stemmen veilig te kunnen tellen, moet er volgens de tijdelijke wet minimaal 100 m² ruimte zijn.) Daarom worden deze stemmen op een andere locatie geteld. Deze tellocatie is sporthal De Werft in Kaatsheuvel. Als het tellen van de stemmen tot heel laat nodig is, mag de burgemeester het tellen schorsen en besluiten dat de telling de volgende dag wordt voortgezet.

Om minder fouten en een kortere doorlooptijd te realiseren is besloten om gebruik te maken van een nieuwe telmethode om de stemmen te tellen. Deze Craft Telmethode is een procesmatige werkwijze, het papier beweegt en niet de mensen waardoor 1,5 meter afstand eenvoudiger te handhaven is. Deze telmethode wordt aan alle voorzitters en plaatsvervangende voorzitters uitgelegd in een workshop, waarbij ook geoefend wordt met deze methode. De e-learning die alle stembureauleden volgen, behandelt ook deze telmethode.

Veiligheid

De uitgebrachte briefstemmen en de uitgebrachte stemmen op 15 en 16 maart blijven in de stembus en worden per dag – direct na sluiting van het stembureau – veilig opgeborgen. Zowel het

eerbiedigen van het stemgeheim als het waarborgen van een betrouwbare verkiezingsuitslag nopen ons uiteraard tot het uiterst zorgvuldig met uitgebrachte stemmen omgaan.

Financiën

Zoals we hiervoor toelichtten vergen deze verkiezingen veel extra werkzaamheden en kosten. Een eerste overzicht:

- Huur van extra stemlokalen;
- Huur extra tellocatie;
- Inrichting van *drive-through*;
- Er zijn meer stembureauleden nodig dan normaal vanwege:
 - extra shifts
 - de uitvoering van *early voting*
 - briefstemmen
 - reserve.
- Aanvullende inrichtingsmaterialen zoals kuchschermen, mondkapjes, handschoenen, bewegwijzering en desinfecteermiddel.
- Extra stembussen en transportboxen voor briefstemmen;
- Extra stembussen en opslag voor *early voting*;
- Aanvullende opleiding en vergoeding voor alle (reserve)leden;
- Workshop 'Craft Telmethode' voor voorzitters en hun plaatsvervangers;
- Extra drukwerk- en bezorgkosten voor briefstemmen.

Vanuit de begroting is een bedrag van € 63.124,41 beschikbaar gesteld voor het organiseren van verkiezingen. Voor de extra kosten in verband met de coronamaatregelen ontvangen we van het Rijk € 36.000,-. Bij het aannemen van de tweede spoedwet tijdelijke wet verkiezingen Covid-19 kent het Rijk nog een extra vergoeding toe. Deze bedraagt € 32.404,00.

Na de verkiezingen informeren we uw raad in Berap 2021-1 over de definitieve kosten.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders;

de secretaris,

de burgemeester,

Mr. A.J.C.M. de Kroon

J. van Aart